

KOULUPOISSAOLOT – TUNNISTA ENSIMERKIT, PUUTU VARHAIN

Hei
huoltaja!

Koulupoissaolot haastavat perhettä ja vanhemmuutta. On tärkeää hakea apua ennen kuin perheen omat keinot on käytetty loppuun. Tämä pieni opas auttaa sinua huoltajana tunnistamaan poissaolojen ensimerkkejä sekä ohjaa sinua yhteistyöhön koulun ja muiden tahojen kanssa, joilta voit saada apua.

Oppilaan läsnäoloa koulussa tuetaan jatkuvasti ja poissaoloihin puututaan suunnitelmallisesti. Lakisääteinen koulupoissaoloihin puuttumisen malli ohjaa koulua ja kotia toimimaan varhain. Se sisältää **kouluun kiinnittymisen tukemisen ja poissaolojen ehkäisemisen, varhaisen puuttumisen** sekä **vahvan tuen**. Yhteistyö kodin ja koulun välillä on avainasemassa lapsen koulunkäynnin tukemisessa, poissaolojen ehkäisemisessä ja mahdollisiin poissaoloihin puuttumisessa.

Kouluun kiinnittymisen tukeminen on perusta poissaolojen ehkäisemiseen. Koulun näkökulmasta se sisältää oppilaan tunnekokemusten huomioimisen, oppimisen tuen, sosiaaliset suhteet ja oppilaan mahdollisuudet vaikuttaa omaan arkeensa. Myönteinen puhe koulusta on vanhempien paras tapa tukea lasta, siitakin

huolimatta että vanhemmalla itsellään on huonoja kokemuksia tai muistoja koulunkäynnistä.

Varhainen puuttuminen poissaoloihin on välittämistä. Poissaoloista tulee puhua matalalla kynnyksellä. Tarkoituksena on selvittää, miten lapsi tai nuori voi ja tarvitseeko hän mahdollisesti tukea. Poissaolojen syyt ovat usein moninaiset ja niiden selvittäminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta lasta tai nuorta voidaan tukea hänen tarvitsemallaan tavalla.

Poissaolojen kertyessä tarvitaan useimmiten monen toimijan yhteistyössä tarjoamaa **vahvempaa tukea**.

Koulupoissaoloihin puuttumisen mallin näet kokonaisuudessaan **www.koulukunnossa.fi**

Koulupoissaoloihin puuttuminen on lakisääteistä!

KOULUKUNNOSSA
SKOLSKICK

Opetuksen järjestäjä on velvollinen ennaltaehkäisemään oppilaan poissaoloja sekä seuraamaan ja puuttumaan poissaoloihin suunnitelmallisesti. (PoL 26§)

Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia. Huoltajalla on velvollisuus varmistaa, että huollettavan oppivelvollisuus tulee suoritettua. (Oppivelvollisuuslaki 2§ & 9§)

VARHAISIA VAROITUSMERKKEJÄ

Jos huomaat lapsella tai nuorella varhaisia varoituserkkeitä ole heti yhteydessä kouluun.

Niitä voivat olla esimerkiksi:

- valitus tai vastustus kouluun menemisestä
- aamuhankaluudet kotona
- heikko opettaja-oppilassuhde, oppilaan kokemus, ettei opettaja ole kiinnostunut
- akateemiset haasteet
- oppimisvaikeudet
- fyysisten oireiden valittaminen ja oireiden katoaminen, kun saa luvan jäädä kotiin
- jatkuva yhteydenpito vanhempiin tai jatkuva huoli vanhemmista koulupäivän aikana
- ahdistuneisuus- ja paniikkioireet
- lapsi tuo esille usein huonoja kokemuksia koulusta, pelkää ihmisiä tai kiusaamista, kertoo huonoista opettajista ym.
- useita luvattomia poissaoloja
- (jatkuvaa) myöhästelyä
- poissaoloja tiettyinä päivinä (esim. koe, esitelmä, tietty oppiaine)
- lisääntyneet käynnit kouluterveydenhoitajan luona
- lisääntyneet psykosomaattiset oireet (mm. päänsärky, vatsakipu)

Poissaolot muodostavat riskitekijän sille, että myöhempi koulutus keskeytyy.

POISSAOLOT LISÄÄNTYVÄT USEIN PIKKUHILJAA

Poissaolojen kehittymisen jatkumo; mukailten Kearney (2008).

Säännöllinen koulunkäynti

Menee kouluun painostettuna ja yrittää saada luvan jäädä kotiin

Toistuvaa hankaluutta koulun lähtemisessä

Myöhästelyn lisääntyminen

Oppilaan poissaolo ja läsnäolo vaihtelevat jaksoittain

Oppilaalla on jatkuvia poissaoloja

Oppilas ei tule lainkaan kouluun

SYITÄ POISSAOLOILLE ON MONENLAISIA, jokainen poissaolo on riski lapsen koulunkäynnille

Syitä poissaoloille voivat olla esimerkiksi:

- pelkotilat, jännitys
- mielialaoireet (ahdistuneisuus, masennus)
- neuropsykiatriset haasteet
- muu mielekkäämpi tekeminen (esim. pelaaminen, nukkuminen, kaverit)
- kiusaaminen
- vaikeudet sosiaalisissa suhteissa
- yksinäisyys
- oppimisvaikeudet, vähäinen oppimisen tuki
- ongelmat kotona
- huono kouluilmapiiri
- ongelmat koulun henkilökunnan kanssa
- ylikuormitus
- fyysiset oireet
- muutokset kodin tai koulun arjessa
- erilaiset kriisitilanteet
- pitkittyneet tai runsaat poissaolot esimerkiksi sairastumisen, lomamatkan tai harrastuksen vuoksi
- akateemisten vaatimusten ja odotusten kasvu sekä omat korkealle asetetut tavoitteet

On tärkeää selvittää laajasti poissaolojen taustalla olevia syitä sekä koulussa että kotona, sen sijaan että oletetaan tai “tiedetään paremmin” lapsen tai nuoren puolesta. Poissaolo on aina oire jostakin.

Mistä lisätietoa?
koulukunnossa.fi
/lasnaolomalli

MITÄ HUOLTAJA VOI TEHDÄ?

- Puhu myönteiseen sävyyn koulusta ja opiskelusta.
- Iloitse ja pidä tärkeänä koulunkäyntiä.
- Ole ystävällinen, mutta päättäväinen. Rohkaise lasta koulunkäyntiin ja läsnäoloon.
- Pidä mielessä, että mahdollisten pelkoa aiheuttavien asioiden välttely saattaa lisätä lapsen ahdistusta ja pelkoa. Huoltaja voi omalla toiminnallaan vahvistaa lapsen uskoa itseensä ja siihen, että hän pystyy kohtaamaan hankalia tunteita.
- Älä kiittaa luvalliseksi sellaista poissaoloa, jonka syystä et ole varma.
- Luo luottamusta siihen, että ongelmat ovat ratkottavissa.
- Vaikka aamulla olisi vaikeaa, kouluun tullaan myöhässä tai sovitusti jollekin tietylle oppitunnille.
- Kun lapsesi on pois koulusta (esim. sairaus) tue kouluun paluuta.
- Ylläpidä säännöllisiä arkirutiineja. Auta lastasi saamaan riittävästi yöunta, se voi tarkoittaa esim. puhelimen käytön rajoittamista.
- Vaikka lapsi tai nuori ei menisikään kouluun, pidä silti kiinni arkirytmistä ja rutiineista: herätys aamulla, ruokailuajat, koulutehtävien ja läksyjen teko päivän aikana.
- Tue lasta koulunkäynnissä esim. läksyt ja kokeet.
- Tunnista kotiin jäämistä edesauttavia palkintoja ja pyri vähentämään niitä. Saako lapsi tai nuori nukkua pidempään tai pelata? Saako hän vanhemman täyden huomion?
- Ole johdonmukainen ja systemaattinen, jos palkitset.
- Ota asia mahdollisimman ajoissa puheeksi koulun henkilökunnan kanssa.

Pyydä apua ajoissa! Älä luovuta!